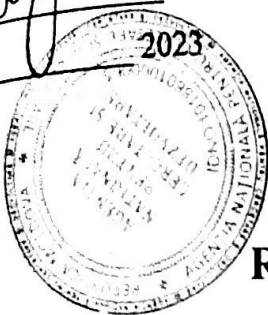

APROBAT

Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

L.Ș

RAPORT ȘTIINȚIFIC

pentru anul 2023

privind executarea proiectului de cercetări științifice
Program de postdoctorat (2022-2023)

IP Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"
(denumirea organizației)

Proiectul "Managementul eticii în instituțiile medicale pentru respectarea drepturilor omului în
prestarea serviciilor de sănătate" cu cifrul nr. 21.00208.8007.01/PDI
(denumirea și cifrul proiectului)

Prioritatea Strategică Sănătate

termen de executare: 31 decembrie 2023

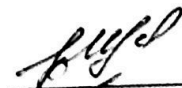
Directorul/Rectorul organizației

Emil Ceban,
Dr.hab.șt.med., prof.univ.

(semnătura)

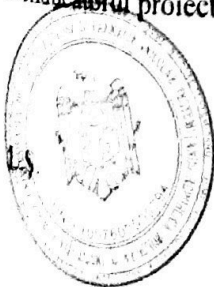
Consiliul Științific/Senat

Stanislav Groppa
Academ., dr.hab.șt.med., prof.univ.

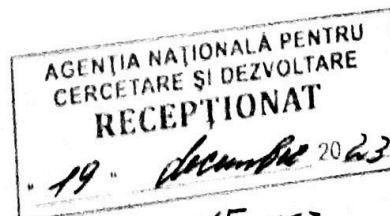

(semnătura)

Conducătorul proiectului (postdoctorand) Rodica Gramma

(semnătura)

Chișinău 2023

1. Scopul și obiectivele propuse spre realizare în cadrul proiectului în anul 2023

SCOPUL: Evaluarea pluridimensională a managementului eticii în instituțiile medicale din Republica Moldova prin determinarea nivelului de asigurare a respectării drepturilor omului în procesul de prestare a serviciilor de sănătate pentru dezvoltarea unor recomandări privind organizarea eticii instituționale și propunerea unui model de evaluare a calității eticii instituționale (audit etic) ca componentă necesară procesului de acreditare a instituțiilor în sănătate.

OBIECTIVELE:

1. Analiza literaturii de specialitate în vederea identificării teoriilor managementului eticii în organizații, precum și a experienței internaționale în domeniul realizării evaluării calității eticii instituționale și a indicatorilor de măsurare a gradului de asigurare a drepturilor omului în prestarea serviciilor de sănătate.
2. Analiza opiniilor și practicilor managerilor instituțiilor medico-sanitare din țară cu privire la politicile și mecanismele etice adoptate pentru promovarea unui climat etic instituțional și asigurarea drepturilor omului în organizarea și prestarea serviciilor de sănătate în instituțiile medicale.
3. Evaluarea calității eticii instituțiilor medicale spitalicești și de asistență medicală primară prin evaluarea practicilor, atitudinilor și aprecierilor angajaților.
4. Determinarea competențelor particulare în identificarea și soluționarea problemelor etice a membrilor structurilor instituționale (comitetele de etică / bioetică) și angajaților implicați în procese și activități de consultație de etica clinică.
5. Identificarea nivelului de respectare a drepturilor omului în instituțiile medicale, prin prisma celor 14 drepturi internaționale ale pacientului, prin analiza procedurilor existente, precum și percepțiile și opiniile angajaților instituțiilor de asistență medicală primară și spitalicești.

2. Etapele planificate pentru anul 2023

2. Publicarea și diseminarea rezultatelor obținute

2.1. Elaborarea articolelor științifice

A fost planificată publicarea a 4 articole în reviste internaționale și 5 articole în revistele științifice naționale.

2.2. Elaborarea monografiei

În baza analizei rezultatelor cercetării cantitative și calitative realizate va fi elaborată și publicată monografia

2.3. Participarea la conferințe științifice

A fost planificată participarea la cel puțin 5 evenimente științifice cu prezentare.

3. Rezultatele înregistrate:

3.1. Elaborarea articolelor științifice

3.1.1. Articole în reviste internaționale:

1. Gramma R. From Individual's Rights to Public Benefits – A Conflict of Values in Healthcare. *Journal of Intercultural Management and Ethics*, Issue No. 3, 2022, pp.71-79.
<https://jime.cesem.org/index.php/JIME/issue/view/20/20>

2. Gramma R. Padure A. The risk of errors in medication prescription – legal and institutional gaps. In: *Romanian Journal of Legal Medicine* [31] 39-43 [2023] DOI: 10.4323/rjlm.2023.39
3. Gramma Rodica; Hanganu Bianca; Arnaut Oleg; Ioan Beatrice Gabriela "Potential Conflicts of Interest Arising from Dualism of Loyalty Imposed on Employees of Medical Institutions—Findings and Tools for Ethics Management" In: *Medicina* 2023, Volume 59, Issue 9, 1598 disponibil la <https://www.mdpi.com/1648-9144/59/9/1598> IF 2,6
4. Gramma Rodica. Prevention of the Employee Burnout – A Priority of the Managers of Healthcare Facilities. In: *Journal of Intercultural Management and Ethics* (JIME) Vol. 6 No. 2 (2023) DOI: <https://doi.org/10.35478/jime.2023.2.01> . Disponibil la: <https://jime.csesm.org/index.php/JIME/article/view/306>

3.1.2. Articole în publicații naționale:

❖ Articole în culegeri științifice:

1. Gramma Rodica. Asigurarea dreptului copilului la sănătate - de la decizia părintelui la protecție legală. În: „*Interesul superior al copilului: abordare socio-culturală, normativă și jurisprudențială*”, conferință științifică internațională. Conferința științifică internațională „Interesul superior al copilului: abordare socioculturală, normativă și jurisprudențială”, 30 septembrie – 1 octombrie 2022. Culegere de comunicări. Coordonatorii ediției: Șavga Alina, Gurev Dorina. – Vol. II. Chișinău : CEP USM, 2023. Pp. 50-56. ISBN 978-9975-62-504-3 disponibil la: <https://zenodo.org/records/7646510>

3.2. Elaborarea monografiei

Am finisat lucrul asupra monografiei cu titlul „*Valori, Etică și Drepturi în managementul instituțiilor medicale*”.

Monografia a fost discutată și aprobată la ședința catedrei Medicină legală pe data de 20 noiembrie 2023. Recenzenți: Andrei Pădure, dr.hab.șt.med., conf.univ., și Beatrice G. Ioan, dr.hab, prof univ., UMF ”Gr.T.Popa” Iași România.

Monografia a fost discutată și aprobată la ședința Seminarului Științific de Profil 331 Sănătate Publică, specialitatea 331 03 Medicină socială și management, pe data de 04 decembrie 2023.

Recenzenți: Adriana Paladi, dr.filosofie, conf.univ., Ghenadie Damașcan, dr.hab.șt.med., conf univ.

Monografia a fost discutată la ședința Consiliului științific al USMF ”Nicolae Testemițanu” pe data de 08 decembrie 2023. Lucrarea este înaintată pentru a fi aprobată la ședința Senatului USMF ”Nicolae Testemițanu”.

Textul monografiei a fost verificat de redactor.

Monografia va fi publicată până la finele lunii decembrie 2023.

Materialul acumulat este baza pentru redactarea tezei de doctor habilitat. Textul tezei este formulat la circa 70%. Susținerea tezei este planificată pentru perioada anului 2024.

2.3. Participarea la conferințe științifice

1. Conferința ”Medicină și Teologie” Ediția XXII-a. 4 aprilie 2023. UBB Cluj-Napoca & UMF ”Gr.T.Popa” Iași, România.

Raport: R. Gramma ”*Instrumente etice instituționale pentru aprecierea dilemelor legate de pacienții terminali*”

2. Conferința de Dermatologie Zilele „Gh. Năstase”, ediția 2023 29 martie - 1 aprilie 2023. UMF „Gr.Popa”, Iași, Romania.

Raport: R. Gramma *”Recunoașterea greșelii în activitatea medicală – de la frică la algoritme bazate pe încredere”*

3. Conferința internațională științifică VESA – Ethical Values in Nowaday Society, 4-6 mai, 2023, Universitatea Transilvania, Brașov, Romania.

Raport: R. Gramma *”Fenomenul loialității duble a angajaților instituțiilor medicale – instrumente manageriale pentru soluții și prevenire”*

4. Conferința EHMA 2023 Health Management sustainable solutions for complex systems, 5-7 iunie, 2023, Roma, Italia.

Participare cu poster R. Gramma *”Institutional tools for controlling and preventing the conflict of interest and dual loyalty of doctors”*.

5. Congresul Național de Anestezie și Terapie Intensivă - SARRM 2023, 7-9 septembrie 2023, Chișinău.

Raport: R. Gramma *”Burnout-ul profesional al specialiștilor din unitățile de terapie intensivă - Instrumente instituționale pentru detecție și prevenție”*

6. Cea de-a XVIII-a Conferință Națională de Bioetică, UMF „Gr.T.Popa” Iași, România. 7-9 decembrie 2023.

Raport: R. Gramma *”Auditul etic – o nouă prioritate în managementul instituțiilor medicale”*

7. Conferința științifică națională cu participare internațională: *”Dimensiuni private și publice în drept medical”*. Centrul Interuniversitar de Drept Medical din cadrul USM și Catedra de Medicină Legală din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” 14 decembrie 2023, Chișinău.

Raport: R.Gramma *”Cultura siguranței în instituțiile medicale – context obligatoriu pentru respectarea drepturilor pacientului”*.

3. Concluzii în limba română și engleză (ce rezumă rezultatele obținute.)

Activitatea de cercetare desfășurată pe parcursul anului 2023 a fost realizată pe deplin în conformitate cu planul stabilit. Au fost realizate pe deplin toate obiectivele stabilite și activitățile planificate. A fost efectuată analiza rezultatelor acumulate prin cercetarea cantitativă și calitativă și realizate activități de diseminare și publicare la nivel național și internațional prin participări la conferințe internaționale și publicarea articolelor în reviste științifice, inclusiv cu factor de impact (2,6). Rezultatele cercetării au fost expuse în monografia *”Valori, Etică și Drepturi în managementul instituțiilor medicale”* care a trecut toate etapele de recenzare și este aprobată pentru publicare. Materialul acumulat va servi pentru redactarea tezei de doctor habilitat și susținerea acesteia pe parcursul anului 2024.

The research activity developed during 2023 was fully carried out in accordance with the established plan. All set objectives and planned activities were fully achieved. The analysis of the results accumulated through quantitative and qualitative research was carried out. The dissemination and publication activities were developed at the national and international level through participation in

international conferences and the publication of articles in scientific journals, including those with impact factor (2,6).

The results of the research were presented in the monograph "Values, Ethics and Rights in the management of medical institutions" which has passed all review stages and is approved for publication.

The accumulated material will be used for the writing of the doctoral thesis and its defense during 2024.

Conducătorul proiectului Rodica Gramma, dr.șt.filosofice, conf.univ.
(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 parte integrantă a contractului de finanțare nr. 01PDII din data 03 ianuarie 2023

Denumirea codurilor economice	Codul economic	Aprobat (mii lei)	Precizat (mii lei)	Executat ANCD (mii lei)	Executat organizație (mii lei)	Efectiv (mii lei)
Deplasări de serviciu peste hotare	222720	14.5	14.5	14.5	14.5	14.5
Servicii editoriale	222910	12.0	12.0	12.0	12.0	17.0
Servicii neatribuite altor materiale	222990	8.9	8.9	8.4	8.0	8.0
Bursele pentru studenții autohtoni	281211	104.6	104.6	104.6	104.6	104.6
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110					0.4
Total		140.0	140.0	139.5	139.1	144.5

Economist șef Lupașco Svetlana *S. Lupașco*
(numele, prenumele, semnătura)

Postdoctorandul Gramma Rodica *R. Gramma*
(numele, prenumele, semnătura)

Data: 24. 01. 24

A recepționat
Responsabil ANCD

[Signature]